

30 Δεκεμβρίου 2019

Εκκλησιαστική παράδοση. Το περιεχόμενο της Ιεράς Παράδοσης και η αγιογραφική θεμελίωση της

Ορθοδοξία / Θεολογία

Βασίλειος Γκρίλλας, Θεολόγος, ΜΑ Θεολογίας

Το περιεχόμενο της Ιεράς Παράδοσης

Η Ιερή Παράδοση περιλαμβάνει την διδασκαλία όλης της Αγίας Γραφής, αλλά και όλων όσων αποτελούν ζώσα πραγματικότητα της Εκκλησίας χωρίς να καταγράφονται στην Αγία Γραφή. Η θέση της έβδομης Οικουμενικής Συνόδου ότι Ορθόδοξη Εκκλησία στο σύνολό της, αποτελεί αυτά που είδαν οι Προφήτες, αυτά που δίδαξαν οι Απόστολοι, αυτά που παρέλαβε η Εκκλησία, αυτά που δογματίσαν οι Διδάσκαλοι και αυτά που οικουμενικά συμφωνήθηκαν, είναι αναντίρρητη. Βεβαιότητα της Εκκλησίας είναι ότι ο Χριστός αυτή την Παράδοση βράβευσε και βραβεύει. Γι' αυτό και επ' αυτής της βάσεως μέχρι σήμερα στην Εκκλησία έτσι

ηρύσσονται υπό την βεβαιότητα ότι αυτή είναι η Πίστη των Πατέρων, ότι αυτή είναι η Πίστη που στηρίζει την Οικουμένη[1].

Είναι αυτονόητο ότι η διαμόρφωση της Ιεράς

Παράδοσης στηρίζεται σε μία γνησιότητα πηγής ως προς την διδασκαλία και κατά τη θέση της Εκκλησίας το προβαλλόμενο της Παραδόσεως αποτέλεσμα είναι ισόκυρο της Αγίας Γραφής. Αν κάποιος επιχειρούσε να ορίσει και να διαμορφώσει ένα «Συνταγμάτιο» του περιεχομένου της Ιεράς Παραδόσεως, θα μπορούσε να καταφύγει με απόλυτη ασφάλεια στο περιεχόμενο του Συμβόλου της Πίστεως. Τούτο, διότι τα άρθρα και το περιεχόμενο του Συμβόλου της Πίστεως αποτελούν την ασφαλέστερη μαρτυρία της βιωματικής αποτύπωσης της Παραδόσεως. Η ομολογία της Πίστεως, όπως καταγράφεται στο Σύμβολο της Πίστεως, δεν

αποτελεί γραπτό κείμενο της Αγίας Γραφής. Στην ουσία του αποτελεί ένα κείμενο, το οποίο γραπτά αποτυπώνει την βιωματική εμπειρία του Σώματος της Εκκλησίας, το οποίο διαμορφώθηκε εξ' αιτίας των προβλημάτων που αντιμετώπισε στην ζώσα καθημερινότητα και στην πορεία του. Με άλλα λόγια Αγία Γραφή και Ιερά Παράδοση αποτελούν τις δύο μοναδικές θείες πηγές, εκ των οποίων πηγάζουν τα σωστικά δόγματα της Εκκλησίας και ο τρόπος της σωστικής και βιωματικής μετοχής σε αυτά.

Μαρτυρίες της Καινής Διαθήκης που τεκμηριώνουν την Ιερά Παράδοση.

Στην Καινή Διαθήκη παρέχονται μαρτυρίες που συνηγορούν αφ' ενός μεν στην αξία της Παραδόσεως, αφ' ετέρου δε στην παραδοχή της Παραδόσεως. Οι ίδιοι οι Απόστολοι στα γραπτά κείμενα που παρέδωσαν στην Εκκλησία, αναγνωρίζουν και μαρτυρούν ότι πέραν αυτών που οι ίδιοι κατέγραψαν, υπάρχει και ένα δεύτερο περιβάλλον διδασκαλίας το οποίο δεν καταγράφεται. Το αξιοσημείωτο είναι ότι η αναφορά των αγίων Αποστόλων σε αυτό το μη καταγεγραμμένο περιβάλλον διδασκαλίας, τονίζει την αναγκαιότητα της χρήσης του και της σωστικής του σημασίας στο Σώμα της Εκκλησίας και των πιστών. Αυτό το άγραφο περιβάλλον ταυτίζεται με την Παράδοση και εξαίρεται η σημασία του με την κατάδειξη της ανάγκης διατήρησης και εφαρμογής του.

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης στο Ευαγγέλιό του αναφέρει χαρακτηριστικά ότι πέραν αυτών των οποίων περιλαμβάνονται στο Ευαγγέλιο το οποίο παραδίδει, υπάρχουν και πολλά άλλα τα οποία έκανε ο Ιησούς τα οποία όπως λέει χαρακτηριστικά εάν καταγραφόντουσαν δεν θα χωρούσαν στα βιβλία όλου του κόσμου[2].

Ο Απόστολος Παύλος απευθυνόμενος στην Εκκλησία των Κορινθίων με την πρώτη του επιστολή, απευθύνει έπαινο προς το σώμα αυτής της Τοπικής Εκκλησίας, υπό την τεκμηρίωση ότι το σώμα της Κορινθιακής Εκκλησίας όχι απλώς θυμάται, αλλά επιπρόσθετα κρατά τις Παραδόσεις τις οποίες παρέλαβε από τον ίδιο τον Απόστολο Παύλο[3].

Στην προς Τιμόθεον Β' Επιστολή, ο Απόστολος Παύλος προτρέπει τον Τιμόθεο στο να ενδυναμώνεται με τη χάρη του Ιησού Χριστού, αλλά παράλληλα να ενδυναμώνεται και από αυτά τα οποία άκουσε από τον ίδιο τον Απόστολο Παύλο, παρουσία πολλών μαρτύρων, με την υποχρέωση να παραδώσει και να εμπιστευτεί αυτά τα λόγια σε πιστούς και άξιους ανθρώπους, οι οποίοι θα είναι ικανοί να διδάξουν και άλλους. Στην αναφορά αυτή στην προς Τιμόθεον Β' Επιστολή, παρουσιάζεται ένα σχήμα Παραδόσεως, το οποίο εξελίσσεται σε περιβάλλοντα διαδοχής με αφετηρία τον ίδιο τον Απόστολο και με φυσική εξέλιξη τον Διάδοχο του Τιμόθεο και ακολούθως στους ικανούς και άξιους του σώματος της Εκκλησίας,

οι οποίοι θα παιδαγωγήσουν όλο το υπόλοιπο σώμα[4].

Ο Απόστολος Παύλος απευθυνόμενος στην Τοπική Εκκλησία των Θεσσαλονικέων, προτρέπει στην σταθερότητα διατήρησης και κράτησης των Παραδόσεων τις οποίες απηύθυνε, ως διδασκαλίες ο ίδιος ο Παύλος, είτε δια προφορικού λόγου είτε δια γραπτού λόγου μέσω Επιστολής[5].

Ο Απόστολος Παύλος στην Β΄ Επιστολή προς Τιμόθεον, προτρέπει τον αποδέκτη της Επιστολής στο να διαφυλάττει του υγιείς λόγους που άκουσε από τον ίδιο τον Παύλο, βασισμένος στην πίστη και την αγάπη του Ιησού Χριστού. Παράλληλα τον προτρέπει να διασφαλίζει την Παράδοση-παρακαταθήκη που παρέλαβε από τον Απόστολο, με την δύναμη του Αγίου Πνεύματος που ενοικεί εντός μας[6].

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης στην Β΄ Επιστολή του, αναφέρει προς τους αποδέκτες ότι θα μπορούσε να γράψει και άλλα πράγματα το οποίο αποφεύγει, υπό την λογική ότι θα ατονήσουν στο χαρτί και στο μολύβι. Έτσι διαβεβαιώνει του αποδέκτες, ότι παραμένει στην ελπίδα πως θα καταφέρει να έλθει κοντά τους για να αναλύσει όλα αυτά τα οποία δεν καταγράφει, διδάσκοντας αυτούς στόμα με στόμα για να είναι απολύτως πλήρης η ευαγγελική χαρά[7].

Στο Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, γίνεται αναφορά στον χαρακτηρισμό του Ιησού ως Ναζωραίου. Ο Ευαγγελιστής Ματθαίος αναφέρει ότι ο Ιησούς προσλαμβάνει το επίθετο Ναζωραίος, για να πληρωθεί αυτό το οποίο ανέφεραν οι Προφήτες. Επικαλείται δηλαδή ο Ματθαίος την ύπαρξη προγενέστερου προφητικού λόγου, ότι ο Ιησούς θα ονομαστεί Ναζωραίος. Ωστόσο, σε καμία προφητεία της Παλαιά Διαθήκης δεν εντοπίζεται μια τέτοια ρήση και κανένας Προφήτης δεν καταγράφει μια τέτοια προφητεία. Στη βάση αυτή προφανώς, ο Ματθαίος χρησιμοποιεί προφητεία από την προφορική Παράδοση του Ισραηλιτικού λαού, η οποία δεν είναι καταγεγραμμένη στα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης[8].

Μελετώντας τις Πράξεις των Αποστόλων, βλέπουμε στο εικοστό κεφάλαιο να γίνεται αναφορά σε κάποιο λόγο του Χριστού, όπου ο Χριστός αναφέρει πως είναι καλύτερο να δίνεις παρά να λαμβάνεις. Στη διερεύνηση των Ευαγγελικών κειμένων δεν καταγράφεται πουθενά αυτός ο λόγος εκ στόματος Χριστού. Τούτο σημαίνει ότι διασώζεται προφορικά στη μνήμη των Αποστόλων και παραδίδεται και πάλι προφορικά στο Σώμα της Εκκλησίας με σχετική σαφώς αναφορά καταγραφής στο βιβλίων των Πράξεων[9].

Από τα παραπάνω είναι εμφανές ότι το κείμενο της Καινής Διαθήκης αφ' ενός μεν διαχωρίζει με σαφήνεια την γραπτή από την προφορική διδασκαλία αφ' ετέρου δε, κάνει μια ουσιαστική αναφορά στο θέμα της Παραδόσεως την οποία στέργει και

αποδέχεται εμφανώς.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

[1] Συνοδικό τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «Οἱ Προφῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ Διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ Οἰκουμένη ὡς συμπεφώνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν.

Οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστόν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς Αὐτοῦ Ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν Ναοῖς, ἐν Εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ Δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὸ τὸν κοινὸν Δεσπότην ὡς Αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμονες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Ὁρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν Οἰκουμένην ἐστήριξεν.

Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας Κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθῆτως εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἀγωνίσαντο, ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν: Τῶν τῆς Ὁρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν Βασιλέων, ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Διδασκάλων, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν, Αἰωνία ἡ μνήμη.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγῆσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες, καὶ μιμητὸς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδεικνύσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθεῖημεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ Μεγάλου καὶ Πρώτου Ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν Ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.».

[2] Ιω 21, 25: «ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἀμήν.».

[3] Α΄ Κορ. 11, 2: «Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε.».

[4] Β΄ Τιμ. 2, 1-2: «Συ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 2 καὶ ἂ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἐτέρους διδάξαι.».

[5] Β΄ Θεσ. 2, 15: «Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. ».

[6] Β΄ Τιμ. 1, 13-14: «ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαιόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.».

[7] Β΄ Ιω. 1, 12: «Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾗ πεπληρωμένη.».

[8] Ματθ. 2, 23: «καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῆ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.».

[9] Πραξ. 20, 35: «πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· μακάριόν ἐστι μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.».

<http://bit.ly/2u0orGd>